

SLOVENSKI LIST

PERIODICO DE LA COLECTIVIDAD YUGOESLAVA

Dirección y Administración: Gral. César Díaz 1657, U. T. 59-3667 Bs. Aires

AÑO (Leto) IX.

BUENOS AIRES, 19. de febrero (februarja) 1938

Núm. (Štev.) 59

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

LIST IZHAJA OB SOBOTAH
Rokopisi se ne vračajo

Zadnji dogodki v svetu

Četrta velike demokratične države, kot so Anglija, Francija in Združene države, sodelujejo v zunanji politiki nekako roko v roki ter je v tem pogledu tudi sovjetska Rusija na njih strani, se vendar do sedaj še niso odločile, da bi skupno odločno nastopile proti agresivnim državam, kot so Italija, Japonska in Nemčija.

Italija ima čisto določen imperijalni načrt, ki ga je z okupiranjem Abesinije deloma že izvedla; sedaj pa se vztrajno pripravlja, da zagospodari na Sredozemskem morju ter tako podvrže svojemu gospodarskemu vplivu in izkoriščanju vse zemlje, ki mejijo na to morje.

Prav tako ima tudi Japonska namen pojarmiti vso rumeno pleme, ter zavladati Aziji.

Nemčija, ki sicer doslej še ni izvedla nobenega svojih zunanjih namenov, katere je Hitler v knjigi "Moj boj" točno določil, je pa ravno te dni napravila prvi zmagovalni korak v Avstriji. Lahko se slavni dni napravlja prvi zmagovalni korak v Avstriji. Lahko se resnica zavija in skriva kakor hoče, neizpodbitno dejstvo je, da se vse nemško govoreče ljudstvo zbljuje in da ni bilo nikoli v zgodovini pri-mernejšega časa za zgraditev Velike Nemčije, kot je danes, ko odloča o usodi Nemcev en sam človek, Hitler.

Hitler je povabil avstrijskega kancelarja Sušnika na sestanek, katerega posledica je, da se je reorganizirala dunajska vlada in so tri ministrska mesta dobili nacistični. To pa je šele začetek, kajti kdo more jamčiti, da ni Hitler obljubil Sušniku kako odgovornejšo ministrsko mesto v svoji vladi, če pristane na idejo priključitve Avstrije k Nemčiji? Avstrija sama itak — tako vsaj trdijo — ne more ne živeti in ne umreti ter je samo politična tarča Anglije, Francije, Vatikana in Italije, proti Nemčiji. To so dejstva, če grede vsem v račun ali ne, s katerimi bo mogla Evropa v bližnji bodočnosti računati.

Velike demokratične države so doslej križem rok gledale ekspanzijo agresivnih fašističnih držav.

Anglija, ki je v znanih sankcijah proti Italiji imela za seboj skoro ves svet, ni hotela izrabiti prilike, ker baje sama ni bilo dovolj pripravljena. To šibkost so izrabili Japonci ter pričeli s sistematičnim zavojevanjem Kitajske. Italija in Nemčija sta hoteli izrabiti priliko v Španiji, kjer pa grede stvari vse težje, nego sta računali.

Predsednik Združenih držav, Roosevelt, je dvakrat pozival demokratične države na obrambo. Moralni odziv je bil velikanski, praktičnega pa se ni nič ukrenilo, marveč je agresivnim državam le še bolj zraslo perje in so se s podvojeno silo vrgle na oboroževanje. V protitež so tudi demokratične države določile ogromne vsote za isti namen.

Prav te dni je molčeči Stalin spregovoril in pozval delavstvo vsega sveta, naj se ne pusti podjarni-

Hitler zagospodoval Avstriji

SENZACIONALEN SESTANEK MED "FUERERJEM" IN PREDSEDNIKOM DUNAJSKE VLADE — NA PRITISK NEMČIJE JE MORAL SUŠNIK VZETI V KABINET VODITELJE NACIJEVCEV — PRVI KORAK K KONČNI PRIKLJUČITVI AVSTRIJE?

Povssem nepričakovano za evropske kroge, vsaj za one, ki nimajo svojih prstov v visoki mednarodni politiki, se je preteklo soboto zvečer odspeljal z avtom v Berchtesgaden kanceler dunajske vlade dr. Sušnik ter je tam imel sestanek s Hitlerjem. Dogodek je seveda vzbudil veliko pozornost in radovednost, katere nikakor ni moglo potolažiti uradno poročilo, ki je priznavalo, da sta se državnik razgovarjala o odnosih med Avstrijo in Nemčijo, drugih tajnosti pa ni izdalo. Vendar pa se je kaj kmalu pokazalo, o čem sta se Hitler in Sušnik morala razgovarjati.

Poseči moramo nekoliko nazaj.

Ko se je v Nemčiji začelo širiti nacionalno socialistično gibanje, je Hitler, ki je bil in je še nositelj tega gibanja, dobil mnogo pristašev tudi v Avstriji, v deželi, kjer mu je tekla zibelka in kjer razmere v povojni dobi niso bile rožnate. Mala Avstrija je bila ostala z velikim Dunajem, bivšim cesarskim mestom, ki se v novi situaciji nikakor ni moglo znajti. Mnogi Avstrijci, ki so bili zadržani obupali, da s ebo kdaj še obnovila monarhija v svojem prejšnjem obsegu, so videli rešitev iz položaja samo v onem, kar je Hitler pridigoval: v združitvi vseh Nemcev v gospodarsko in politično močno državo. Baš tedaj pa je bil prišel do krmila države mož ki je bil drugačnega mnenja; na eni strani je vedel, da bi Dunaj in Avstrija zgrubila vso svojo važnost, če pride do združitve z Nemčijo, na drugi pa se je tudi zavedel, da pomeni "Anschluss" konec vseh sanj o zopetnem vstolčenju Habsburžanov na dunajskem prestolu, ustoličenju, ki naj bi bilo uvod v postopno obnovitev monarhije dvoglavega orla, v katero dunajski legitimisti še zmerom veruje-

jo, oziroma so vsaj verovali še do pred nedavnim, računajoč s težavami, s katerimi so se v notranji politiki borile v povojni dobi nekatere države naslednice Astro-Ogrske. Ta mož je bil Dollfuss. Zatrli je socialistično gibanje in, ko mu je prav radi tega postal nevaren nacionalni socializem, je začel boj tudi proti njemu. Vsi vemo, kako se je ta boj zanj končal: plačal ga je s svojim življenjem. Dasi je njegov naslednik Sušnik, nadaljeval z isto politiko avstrijske samostojnosti in zatiranja hitlerjevskega, pa tudi socialističnega delavskega gibanja, se je nacionalni socializem širil in šopiril vedno bolj, ker je mel veliko moralno — a gotovo tudi materialno zaslabo v Berlinu. Legitimisti, t. j. oni pristaši monarhije, ki bi radi videli, da bi Oton Habsburg pršel na Dunaj, niso mogli dočakati uresničitve svojih sanj, ker so se razne tuje države odločno upirale restavraciji avstrijske vladarske hiše.

In tako so stvari dozorevale nacistično v prid. Pred nedavnim je dunajska policija izvohala, da pripravljajo nacistični državni puč. Ka kor smo tedaj poročali, so oblasti izvršile več hišnih preiskav ter našle kompromitirajoči material, na podlagi katerega so spravile v zapore celo vrsto voditeljev nacističnih nacističev, med njimi tudi najbolj vidne pristaše Hitlerja.

Temu dogodku je čez nekoliko dni sledila konferenca v Berchtesgaden, na katero se je Hitler pripravil s tem, da je dal zbrati močno vojsko na avstrijski meji. Pogovori, ki jih je predložil Sušniku za nadaljnje "mimo sožitje" med obema državama, se kažejo v dogodkih, ki so sledili tej konferenci. Hitler je Sušniku diktiral, da mora v svojo vlado vzeti zastopnike

avstrijskih nacionalnih socialistov, da mora poveriti v notranjepolitičnem pogledu najvažnejše ministrice radi protiaustrijskega delovanja spravila na varno.

Pogoji so bili hudi, ampak — kaj naj uboga, skromna Avstrija sama počne, kako naj se upira "željani" mogočnega "bratskega" sosedu. Nekateri časopisni poročevalci pravijo, da se je Sušnik, ko se je vrnil na Dunaj, takoj spravil v telefonsko zvezo z Mussolinijem in mu obrazložil položaj. Mussolini, ki je bil dal baje že prej nalog, da se koncentrira 120.000 mož ob Brennerju, je po 21-minutnem razgovoru predlagal Sušniku, naj sprejme Hitlerjeve zahteve.

In Sušnik se je vdal. Reorganiziral je vlado in vzel vanjo tri nacionalne socialiste in dva človeka, ki simpatizirata s Hitlerjevim gibanjem. Hitler je torej dosegel, kar je hotel. Za notranjega ministra je stvjo notranjih zadev, nacionalno socialističnemu človeku ter da mo-

POS LANIK DR. CANKAR NA OBISKU V TANDILU

Poslanik g. dr. Cankar je preteklo soboto v spremstvu gospe, g. Popovića in svojega osebnega tajnika obiskal Tandil, kjer živi kakšnih 1.500 naših priseljencev. Povečini so zaposleni v kamenolomih, kjer si s trdim delom služijo kruh.

G. poslanika so na tandilski postaji sprejeli zastopniki naše kolonije z g. Petrom Pavlovićem na čelu ter ugledni predstavniki tandilske argentinske družbe. Po presrečnih pozdravnih besedah, so se gostje in njihovi spremljevalci odpravili v Plaza Hotel, kjer se je zvečer vršil slavnosten banket. Naslednje jutro si je g. minister ogledal lepo tandilsko okolico in nekatere karsne "tstancije", okrog poldneva pa se je pripeljal v kamenolom "Albion", kjer ga je čez zastavami. Ginljiv prizor je bil, ko so s primernimi govori pozdravili odličnega gosta pritlikavčki v našem jeziku. V tandilskih hribih žive namreč naši ljudje sami zase v svojih naseljih in so zato tudi otroci, brez narodnih šol, ohranili naš jezik, dasi govore seveda tudi kasteljansko, ker obiskujejo državno šolo. V veliki baraki g. Pavlovića, ki je bila za to priložnost slavnostno okrašena z našimi in argentinskimi zastavami, pa tudi s češkoslovaško, ker je bil med gosti tudi ugledni tandilski stavbenik in velik prijatelj našega naroda, g. Stanek, se je potem vršilo domače kosilo, "asado", katerega se je udeležilo okrog 300 oseb. Človeku se je zdelo skoro neverjetno, odkod so se vsi ti naši ljudje vzeli iz onih kamenitih hribov, ki spominjajo zelo na naše kraške gmajne.

Po kosilu se je oglašil k besedi g

ra izpustiti iz zaporov vse nacističevce, ki jih je bila avstrijska policija imenovan dr. Seyss-Inquart, ki je 36 ur po svojem imenovanju brž odpotoval v Nemčijo in se sestal s Hitlerjem, da dobi od njega navodila... Vlada je proglasila amnestijo in izpustila iz zaporov tudi one obsojence, ki so bili zaradi soudeležbe pri zaroti, v kateri je bil umorjen Dollfuss, še sedaj v ječah.

Dogodki zadnjih dni pomenijo velik korak naprej na poti do "Anschlusa", t. j. do končne združitve Avstrije z Nemčijo. Danes, ko hodi notranji minister dunajske vlade v Berlin po navodila, ni nikakor pretirano, če rečemo, da zapoveduje Avstriji pravzaprav Hitler. Da bo sedaj, ko ima za vrhovnega šefa avstrijske policije svojega pristaša Seyss-Inquarta in za ministra pravosodja svojega simpatizanta profesorja Adamovića, bo Hitler gotovo vodil razvoj notranjih dogajanj v avstrijski republiki tako, da bo popolnoma dozorela za priključitev k tretjemu rajhu.

Kaj pa druge države?

Anglija in Francija sta nekako presenečeni, Italijani se prisiljeno smehljajo, v Rusiji svariijo listi pred vedno večjo nacistično nevarnostjo, drugi pa gledajo in čakajo, kaj se bo še vse izcimilo iz berchtesgadenske konference.

Pavle Popović, iz ganjenim glasom je pozdravil v imenu kolonije g. poslanika in gospe ter tolmačil čustva naših tandilskih ljudi. Za njim je govoril tudi Lazar Lako- vić, ki je v svojem govoru naglasil, da se je prvi krat, odkar obstoja tandilska kolonija, zgodilo, da je zastopnik naše države prišel med naše ljudi, da vidi, kako živijo, da čuje njihove želje in se pouči o njihovih potrebah, da jim na novo poživi ljubezen do domovine, ki je tako daleč in ki je mnogi izmed njih že desetletja niso videli. G. poslanik se je z lepim govorom zahvalil za presrečen sprejem. Obrazložil je, kakšno je stanje v Jugoslaviji, ki jo je pred nedavnim obiskal, po kakšnih poteh hodi naša zunanja politika in kako je potrebno, da s složnim delom skrbimo tudi za napredek našega izseljenstva, po zgledu, ki nam ga daje naša narodna država, katera brž in vztrajno napreduje na vseh poljih.

Vsi govori so bili iskreno aplavdirani in lepi sestanek je zapustil v vseh udeležencih trajen vtis.

Pozabiti ne smemo omeniti, da j ekolonija, zbrana v kamenolomu "Albion", pozdravila prihod najvišjega zastopnika naše države v tej zemlji na svojstven način. V kamenolomu so bili pripravili mine, ki so nekoliko minut pokale v nepozaben pozdrav.

Iz "Cantere Albion" se je g. minister s svojim spremstvom odpravil v hotel in potem na postajo, ka mor so se prišli posloviti zastopniki naših ljudi in argentinske družbe iz Tandila.

Poročila trde, da se Anglija in Združene države pripravljajo na o-

brambo proti japonskemu imperiju, ter sta baje že sklenili tozadevno pogodbo. Obotavljata se malo, ker bi menda, radi videli, da bi Rusija prej začela saj ima pripravljene velikanske armade v Sibiriji; a Rusija se tudi prevdino drži. Tako čakajo eden drugega. Medtem pa Kitajski narod krvavi in izgublja kos za kosom svojo zemljo.

Angleški zunanji minister Eden se zelo trudi, da bi ločil Nemčijo od Italije ter jo pridobil za Anglijo. Za ta slučaj ima pripravljene bivše nemške kolonije, ki naj bi se vrnilo Nemčiji, in tudi Francija bi jih baje vrnila, če bi se izplačalo. Če bi Nemčija pristala na Edeno-ve ponudbe, bi bil to velikanski udarec za Mussolinija, ki mu ga Anglija na vse načine pripravlja. Pa bo najbrž Hitler skušal izvesti najprej svoje načrte v Evropi, kot smo v začetku povedali, in bo šele potem začel ponujati svoje prijateljstvo za ceno priznanja novega stanja na pr. Anschlusa.

